

A Gombai-patak völgyében levő ÉNy-DK-i irányú, keskeny magaslaton kevés avar és Árpád-kori edénytöredéket, állatcsontot találtunk, kb. 300×50–60 m-es területen (10. lh.).

A Gombai-patak völgyét ÉK-en kísérő dombhát tetején, kis területen néhány őskori, (újkőkori?) és avar edénytöredéket gyűjtöttünk. A lelőhely kiterjedése bizonytalan (11. lh.).

A patak völgyét ÉK-en határoló dombhát ÉNy-DK-i irányú nyúlványán, kb. 300×170 m-es területen badeni és szarmata település nyomait, szórvány középső újkőkori kővésőtöredéket, sok badeni, kevés szarmata kerámiát, terra sigillata-töredéket találtunk. A lelőhely ÉÉNy-i kiterjedése bizonytalan (12. lh.).

A patak völgy ÉK-i oldalán, a dombvonulat ÉNy-DK-i irányú keskeny nyúlványán bronzkori telepre utaló, és szarmata edénytöredékeket gyűjtöttünk kb. 330×80–100 m-es területen (13. lh.).

A patak völgyét ÉK-en határoló dombvonulat ÉNy-DK irányú nyúlványán újkőkori, szarmata, avar és Árpád-kori település nyomait regisztráltuk kb. 500×70–170 m-es területen. (14. lh.)

Tetei szőlők: A Gombai-patak völgyét DNy-on határoló dombvonulat DNy-i oldalán néhány őskori és Árpád-kori edénytöredék került elő, kb. 150×70 m-es területen (15. lh.).

A dombvonulat középső részén kovapattintéket találtunk (16. lh.).

A dombvonulaton, a pataktól távoli, homokos kiemelkedésen őskori és késő középkori edénytöredéket gyűjtöttünk. A lelőhely kiterjedése bizonytalan (17. lh.).

Várhegy: A gombai bronzkori földváltól Ny-ra és D-re elterülő dombtetőt helyszíni szemlével vizsgáltuk. A Gombai-patak völgyét DNy-on határoló, ÉÉK-en meredek (erősített) oldalú domb tetején főleg hatvani és késő vatyai edénytöredékeket gyűjtöttünk, kiszántott telepobjektumok hamus, paticsos foltjait, őrlőkötöredékeket, állatcsontokat figyeltünk meg. A lelőhely intenzív része a dombtető legmagasabb részétől ÉÉK felé a dombtető erdősített pereméig terjed. A lelőhely NyDNy-i kiterjedése nem egyértelmű (2. lh.).

A 2. sz. lelőhelytől NyÉNy-ra, ÉNy-DK-i irányú dombháton elszórtan találtunk újkőkori(?), bronzkori és néhány szarmata cserepet. A lelőhely DK-i harmadában kiszántott hamvasztásos sír hamvait, nagy edénytöredékeit és hiányos kisbögret (Vatya-kultúra) találtunk a helyszínen, a közelében további temetkezés felszínre került hamvait figyeltük meg. A lelőhely déli részén őrlőkövet találtunk. A lelőhely Ny-i és D-i kiterjedése bizonytalan. A 2. sz. lelőhelytől széles, enyhe mélyedés választja(?) el (22. lh.).

A Gombai-patak völgyét DNy-on kísérő domb DNy-i oldalán, egy DK-ÉNy-i irányú völgy kezdeténél kevés bronzkori(?) edénytöredéket találtunk egy kb. 80×50 m-es területen. A lelőhely kiterjedése nem volt meghatározható (23. lh.).

A terepbejárás leletanyaga a ceglédi Kossuth Múzeumba került.

DINNYÉS ISTVÁN

163. Göd-Bőcsaújtelep, késő római erőd

(Pest-megye) Ró

2005. augusztus 29. és szeptember 2. között a rögzített alaprajzi kitűzés stádiumában megakadt késő római erőd ÉNy-i falszakasza mentén fekvő, 2004-ben feltárt 37. szelvényt egy 8,8×4,3 m nagyságú szelvénnel tovább bővítettük. A tavalyi ásatás során ugyanis sok megválaszolatlan kérdés maradt az árokban feltárt szokatlan jelenség értelmezésével kapcsolatban. A 37. sz. árok egy olyan falszakaszt metszett, amelyben a tervezett erőd fal külső és belső alapozási síkját kijelölő két párhuzamos kősor közötti – máshol bolygatatlan – felületet (a kijelölt alapárok vonalát) kövekkel és téglatöredékekkel teljesen kitöltötték. Feltételezhető volt ezért, hogy ezen a rövid szakaszon kiásták az erőd fal alapárkát és megkezdték annak kitöltését is. Nem találtuk meg azonban azokat a szakaszokat, ahol megkezdték, és ahol abba hagyták ezt a munkafolyamatot.

Az erőd fal vonalával párhuzamosan feltárt idei szelvény részben megválaszolta, részben tovább növelte a kérdéseket és problémákat. A szelvény ÉK-i végében folyamatosan csökkent a kősorok közé került kövek és téglatöredékek mennyisége, majd azok teljesen el is fogytak. Ezen a rövid szakaszon szakadt meg tehát a két kősor közötti terület kitöltését célzó munkafolyamat. A belső kősortól kívül, az egykori római felszínen nagy mennyiségű ép és töredékes *sesquipedalis* falazótégla és kő feküdt, amelyet a két kősor közötti terület kitöltésére halmoztak fel, és amelyek elhelyezésére már nem került sor. A beépítésre előkészített építési anyag között viszonylag nagyszámú csonttöredéket találtunk, amelyek között emberi csontok is voltak. A szelvény DNy-i végében merőlegesen átmetszettük a tervezett erőd fal vonalát és kiderült, hogy a két kősor között nem ásták ki a tervezett alapárkot, csak az egykori római felszínre dobálták rá néhány sor vastagságban a köveket és téglatöredékeket. A megtalált jelenség ezért nem lehet az erőd falának alapozása, bár a két párhuzamos kősor között fekvő feltöltött terület valóban egy megkezdett alapozás benyomását kelti. Egyelőre még nem tudom megmagyarázni azt, miért volt szükség az alapárok vonalának látszólag értelmetlen kitöltésére, hiszen az alapárok kiásásakor a két párhuzamos kősor közül el kellett volna távolítani a felszínre bedobált köveket és téglatöredékeket.

MRÁV ZSOLT

164. Gödöllő, Öreghegy

(Pest megye) H

2005. szeptember 2-án értesítést kaptunk, hogy a Lázár Vilmos utca 103. (Hrsz.: 2462/12) alatti építkezésein emberi csontok kerültek elő. A telek a belterület É-i szé-

lén, az Öreghegyen, meredek domboldalon van. A 70 cm széles, 60–100 cm mély sávalapok ásásakor bukkantak a csontokra, amelyeket a munkások kiszedtek.

Gondosan végignéze az alapárkokat, azokban semmiféle beásás nyomát nem láttam, mindenütt homogén barnás homok mutatkozott. Nem találtam leletet az árkokból kidobott földben sem.

Szeptember 5-én a gödöllői Temetkezési Vállalat-tól megkaptuk a koponya és a vázcsontok nagy részét. Az állcsont egyik oldalán a fogak felett zöld patinafolt van. A csontok között volt egy honfoglalás kori körte alakú vaskengyel, amely egyértelműen datálja a sír korát. A csontokat beszállító alkalmazott látott a helyszínen egy karikás vasablát is, ez azonban szerinte szétesett, amikor hozzányúltak. További kísérleteim hogy kikérdezzem a munkásokat a találás körülményeiről, illetve a hiányzó másik kengyelről sikertelenek maradtak.

A leletek a Tragor Ignác Múzeumba kerültek, a csontokat átadtam vizsgálatra Mende Balázs antropológusnak.

A lelőhely az MRT 13/3 kötet (kézirat) számozását követve a 10/58 sz. lelőhely.

KÖVÁRI KLÁRA

165. Győr, Budai út 1.

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró, Á, Kk, Kú

2005. április 14. és augusztus 19. között folytattuk és befejeztük a 2004-ben megkezdett megelőző régészeti feltárást. Mintegy 2500 m² területen újabb 311 objektumot tártunk fel, ezzel az objektumok száma 626-ra emelkedett.

Öt további római kori árkot, 16 árokkeretet illetve árokkeret-részletet, 36 sírt találtunk. A sírok a korai római időszakból származnak, többségük kiégetett gödrű szórt hamvas temetkezés, de urnás és tetemtemetési sírok is előfordultak.

A 10–11. századi periódust 15 újabb ház képviseli, 5 nagyobb Árpád-kori ház, szabadban álló kemencék, gödrök és árkok is előkerültek. Befejeztük két 2004-ben már elért nagy épület (tárház) feltárást, további hármat teljesen, kettőt részben sikerült kiásnunk, ezek az Árpád-kor végére keltezhetőek. Több gödör, verem és kút is előkerült, kronológiai helyzetüket a leletanyag kiértékelése során határozhatjuk meg. Számos stratigráfiai megfigyelést sikerült rögzítenünk, amelyek elsősorban a kora középkori település periódusainak, jellegzetes épülettípusainak meghatározásában lesznek segítségünkre.

Feltártunk egy több periódusú késő középkori–új-kori építményt, illetve annak szint alatti alapjait és pincéit. Zsigmond- illetve Mátyás-kori kerámia került elő belőlük, elbontásukra a 16. században a győri erőd építésével kapcsolatosan kerülhetett sor. Számos új-kori beásás, fal, kerítés és ismeretlen közmű bolygatta a területet.

Munkatársak: Szőnyi Eszter, Bíró Szilvia, Molnár Attila régészek.

TOMKA PÉTER

166. Győr, Király utca 13–15.

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró

2005. január 27. és február 10. között megelőző feltárást végeztünk az épületek pincéiben, az alapokat erősítő vasbeton gerendák árkainak kiásására, megfigyelésére és dokumentálására. A munka során a pince-padlótól számított 40 cm-es mélységig kiásott árkok mindegyikében csak az újkori padlóalapozást, illetve újkori rétegeket foglaltak magukba, esetleg eljutottak a régészeti rétegek felszínéig (néhány római kerámiatöredéket eredményezve), de értelmezhető adatokkal nem szolgáltak. A Király u. 15. pincéjében az általunk 1. és 2. helyiségnek nevezett részeken, ahol nem volt betonpadló a helyiségek belsejében, 2 kis szondát nyitottunk. Az altalajt az utcaszinttől számított 4 m mélységben csak az 1. szondában tudtuk elérni, a 2. szondában statikai okokból ugyanilyen mélységben a kutatást abba kellett hagynunk, itt viszont nem értünk altalajt.

Mindkét szondában a megújított pince-járószintek alatt római leletanyag került elő, méghozzá vegyesen az 1. századi sigillatától és amphoratöredékektől a sávos-festett kerámián át a késő római ólomházas edényekig, a kora római AS-tól VALENS kisoronáig. A szondákban valódi rétegsort nem találtunk, a sávos betöltési rétegek különböző irányokba lejtnek, hasonlóan a török kori várak betöltésében tapasztaltakhoz. Az altalaj az 1. szonda DK-i sarka elé kissé emelkedik. A 2. sz. szondában kisebb-nagyobb méretű terméskövek, római tégladarabok kerültek elő öntött falazás habarcs maradványaival. Az 1–4. századig keltezhető római leletek és az említett kövek a késő római erőd árkanak betöltésére vallanak, a kövek az erőd falának öntött magjából származhatnak.

A két szonda egymástól mért távolsága 4,3 m, az erődfal rekonstruált vonalától kb. 50 m távolságban a DK-i saroknál helyezkedik el. Feltehetőleg a metszetek nem merőlegesek az árok futására, az 1. szonda még az árok külső szélénél van, erre utal déli oldalán a 2 cölöplyuk, amely esetleg a palisádfal része lehetett. A 2. sz. szonda már az árok területén rekonstruálható, itt nem értük el 4 m-en az alját. Az erődfal lábától mért mélysége hozzávetőleg 8 m, az Apor tér és a Király utca szintkülönbségét számolva.

A területen tehát a várt középkori fellegvár árkanak nyomát sem találtuk, kis területen viszont a késő római erőd árkat tudtuk megfigyelni.

SZŐNYI ESZTER

167. Győr, Rákóczi utca 34.

(Győr-Moson-Sopron megye) Ró

2005. június 23. és július 6. között feltárást végeztünk a telken. A mintegy 2×5 m-es kutatóárkok a későbbi épület alapozását jelentő kútalapokat kötötte össze. A szelvény a szomszédos telken (Rákóczi u. 36.) 2004-ben folyt megelőző feltárást vonalához kapcsolódott, így az itt feltárt jelenségek egy része a korábbi feltáráson is előkerült.